

Stálíce kynologického nebe

V minulém čísle jsme otiskli pod názvem „Radost z nečekaného vítězství“ první část rozhovoru s Ladislavem Machem, který se s Octaviem Malidaj, řečeným Oskar, na letošním mistrovství belgických ovčáků stal potřetí mistrem republiky. Nyní si můžete přečíst jeho pokračování nejen o mistrovství samotném.

Vraťme se opět k vlastnímu mistrovství. Jak se dál vyvíjelo?

Po prvním dnu mistrovství měla všechny tři oddíly (stopa, poslušnost a obrana) za sebou první šestice soutěžících. Z nich však nikdo v celkovém součtu nedosáhl tolika bodů, které by zavdaly důvod myslet si na příčky nejvyšší. Nejvíce po dvou oddílech

(poslušnost a obrana) měli Míra Valentin s Vitem a Klára Matoušková s Maximem – 187 bodů. Za nimi následovala trojice – ing. Jiřina Ramaekersová s Katanou, Lucka Ševčíková s Unicou a Tomáš Trnka s Dartem; všichni měli shodně – 185 bodů. Jarda Mlčák s Udetem uzavíral silnou šestku se 184 body. Měl jsem za to, že mezi touto šesticí se rozhodne o „Mistrovi“ a dalších dvou na „bedně“. Z těch, kteří měli v sobotu jen stopu a v neděli je čekala poslušnost a obrana, jsem žádného jasného favorita neviděl, i když skvělých 98 bodů na stopě Honzy Laciny mohlo hrát v konečném zúčtování také svoji roli. V neděli byly dosažené výsledky na stopě poměrně nízké. Nejvíce bodů – 90 – přivezla Jolana Dobešová s Uraganem a Lucka Ševčíková s Unicou. Z ostatních jmenovaných favoritů si přivezl Míra Valentin s Vitem 80, Klára Matoušková s Maximem 70, ing. Jiřina Ramaekersová s Katanou 52, Tomáš Trnka 45 bodů. Naděje Honzy Laciny se rozplynuly při obraně, kdy jeho Iva nepustila ani na třetí povel, což znamenalo diskvalifikaci.

Jaké bylo vaše pokračování v soutěži?

Na úplný závěr soutěže jsme se připravovali s Oskarem na poslušnost. Měl jsem radost, že jsem si vylosoval liché číslo, protože podle harmonogramu jsem měl nejdříve cvičit a teprve následně odkládat. Sice jsem si všiml, že v harmonogramu nemám uvedeného dalšího soutěžícího do dvojice, ale počítal jsem s tím, že tam bude někdo z místních předcvičovat. Jaké však bylo moje překvapení, když jsem se dozvěděl, že půjdu na „plac“ s předchozí dvojicí. Ještě větší bylo moje překvapení, když jsem byl poslán rozhodčím Jaroslavem Hodkem na dlouhodobé odložení a navíc jsem měl cvičit z celé

trojice jako poslední. Celé dvě poslušnosti jsme byli na „place“ a čekali na začátek vlastního cvičení. Víím, že toto je jedno z možných řešení, ale Oskarovi to nekonečné čekání vadilo. Nevydržel takovou dobu v plné koncentraci a „zvadnul“ – šel do útlumu. To nepříjemně poznamenalo naši poslušnost. I když šel u nohy přesně, neměl požadovanou koncentraci. Za ovladatelnost jsme obdrželi známku „dobře“. Musím říci, že zcela oprávněně. Nekonzcentrace nám byla vytýkána i při následujícím cviku, kdy jsme obdrželi známku velmi dobře. Za ostatní předvedené cviky jsme obdrželi známku výborně, takže v konečném součtu to znamenalo 98 bodů.

Na samý závěr soutěže, opět jako úplně poslední, jsem nastupoval s Oskarem na obranu. Začátek nebyl úplně podle mých představ. Oskar, k mému velkému překvapení, neprověřoval makety a jejich obíhání mohlo být místy i těsnější. Bylo mi hned jasné, že tentokrát tento cvik nebude „bez ztráty kytičky“. A také samozřejmě nebyl. Jinak s vlastními „kousáčkami“ jsem byl docela spokojený. Oskar ale zlobil na prvcích, jako např. při bočním doprovodu – v závěru štěkal. Zatímco pro valnou většinu psovodů neznamenaají tyto poslušnostní prvky při obraně žádný problém, pro nás to problém je. Není jednoduché Oskara „udržet na uzdě“ a ukáznit ho. Při obraně byla jeho nervová soustava tak vyšponovaná, že si prostě „musel“ vypustit přebytek adrenalinu oním štěkáním.

Jaký jste měl pocit z předvedeného výkonu?

V poslušnosti jsem byl zklamán z toho, že jsme nepředvedli požadovanou koncentraci. Jinak jsem byl s předvedeným výkonem docela spokojen. Samozřejmě, že jsem viděl

i drobné detaily, na kterých musíme přes zimu zapracovat. Nejhorší variantou by bylo propadnout sebeuspokojení a myslet si, že když jsme dostali 98 bodů, tak vlastně není co zlepšovat. To by byla tzv. cesta do pekel, tedy cesta s výkony už jenom dolů. I když jsem Kláře Matouškové přál pohár za nejlepší poslušnost, přece jenom jsem měl radost, že si nakonec tento pohár odvezeme my s Oskarem.

Myslel jsem, že v obraně předvedeme lepší výkon. Velkou radost jsem však měl ze zadního doprovodu. Podařilo se mi udržet Oskara u nohy docela dobře. Musíme na ukázněnosti při obraně hodně zapracovat, i když vím, že odstranit např. to nešťastné štěkání bude pro nás velmi obtížné až nemožné. Ale jak se říká: Nestahuj kalhoty, když brod je ještě daleko. No, uvidíme.

Věřil jste po poslušnosti, že máte ještě šanci vyhrát?

Samozřejmě, že ne. Mezi poslušností a obranou jsem neměl čas ani chuť sledovat výsledkovou listinu. Ta ztráta ze stop byla tak velká, že nemělo smysl sledovat průběžné výsledky v souvislosti s naším možným konečným umístěním. Navíc jsem ani nechtěl vědět výsledky ze stop potenciálních favoritů. Byl jsem svým způsobem smířen s tím, že na „bednu“ se v žádném případě nedostaneme. Navíc by mi kalkulování s body příliš svazovalo ruce. Dlouho po skončení obrany jsem ani netušil, že víra členů týmu o umístění na „bedně“ se naplnila, natož že jsme celou soutěž vyhráli. Nevěřil jsem ve vítězství, ani když za mnou chodili gratulanti. Považoval jsem to všechno jen za hloupý vtíp. Dokud jsem neviděl výsledkovou listinu, tak jsem tomu umístění ani věřit nemohl. Připadalo mi to celé dost absurdní. Myslím, že po předvedeném výkonu na stopě bylo vítězství překvapením nejen pro mě, ale prakticky i pro všechny ostatní.

Jak byste hodnotil práci figurantů a rozhodčích?

Přiznám se, že toto je nesmírně obtížná otázka, resp. je velmi obtížné na ni racionálně odpovědět. Myslím, že mi ani nepřísluší hodnotit jak práci figurantů, tak natož výkon rozhodčích. Práci figurantů na soutěžích by měl hodnotit především rozhodčí, který posuzuje obranu a zároveň je také rozhodčím hlavním. Víte, když posloucháte názory některých soutěžících nebo diváků, tak uslyšíte dost protichůdné názory. Pro jedny rozhodčí pískali špatně, pro jiné dobře. Pro jedny je rozhodčí příliš náročný a za každou maličkost strhává body, pro jiné je zase málo náročný a body rozdává jak na Vánoce. Pak se v tom vyznejte! Řeknu to obecně: Mám rád rozhodčí přísné, ale spravedlivé; tedy rozhodčí, kteří mají stejnou náročnost ke všem soutěžícím.

Kolik soutěží jste v letošním roce s Oskarem absolvoval a kolik jich bylo celkem?

V letošním roce jsme se zúčastnili celkem šesti soutěží, a to dvakrát výběrových soutěží na MČR, MS BO, MČR IPO, MS FCI a MČR BO. Letošek byl pro nás určitě nejnáročnějším rokem naší sportovní kariéry. A co se týká celkového počtu soutěží, tak to vím přesně – bylo jich 19.

Jak vypadá vaše příprava na tyto velké soutěže?

Protože na každé soutěži se objeví nějaká chyba či nepřesnost (kdyby jen jedna), tak naším prvotním úkolem je pracovat na odstranění těchto chyb, aby se na příští soutěži již neopakovaly. Některé chyby nebo nedostatky se dají odstranit snadno, u jiných je náprava velmi náročná a dlouhodobá. Nejhorší variantou pro nás je, když není možné chybu odstranit do další soutěže. To pak je jasné, že tato chyba se významně upevní a náprava poté bude mnohem složitější. To se nám bohužel nyní také stalo. Na letošním MS FCI mi Oskar zaštkel v závěru bočního doprovodu. Protože nebylo možné tento nežádoucí projev odstranit do další soutěže, bylo mi jasné, že na MČR BO bude Oskar při bočním doprovodu opět štekat, a to ještě více než na MS FCI. Bohužel jsem měl pravdu. Proto je pro nás absolvování šesti soutěží v sezoně hrozně moc a na nápravu chyb či nedostatků mezi jednotlivými soutěžemi není dostatek času. Jenomže kterou soutěž vypustit? Pro každého je prestižní záležitostí a cílem dostat se do reprezentace. Když se vám v sezoně opravdu zadaří, pak je přesně oněch šest soutěží, které absolvujete během sezo-

ny, nutností. Pokud se člověk nechce vzdát šance na reprezentaci, pak jiné řešení není.

Naše příprava probíhá po celý rok. Hodně se věnujeme jak stopám, tak poslušnosti i obraně. Ve stopách se snažím v maximálně možné míře měnit terény, zvýšit přesnost při práci na lomech a samozřejmě také zlepšit celkovou soustředěnost. V neposlední řadě se také soustřeďuji na rovnoměrnost postupu.

V poslušnosti se zaměřuji na neustálou plnou koncentraci (tu jsme v posledních dvou soutěžích ale bohužel nepředvedli) a pilování jednotlivých fází cviků – detailů. Myslím si, že právě propracované jednotlivé detaily dělají poslušnost tím, čím má být. Poslušnost má zaujmout natolik, aby se na ni dalo dívat. V opačném případě je to pro diváky (a možná i pro rozhodčí) nuda a většina diváků odejde raději na párek. Protože náplň IPO je sestavená především jako zábava pro diváky, nelze k tomuto ani přistupovat jinak. A my se snažíme, aby lidi při naší poslušnosti na ten párek neodcházeli.

V obraně se věnujeme převážně poslušnostním prvkům – ovladatelnosti a celkové ukázněnosti. Jenomže na soutěži je Oskar úplně jiný než v tréninku. Poznává, že je na soutěži a jeho ukázněnost, kterou předvádí v tréninku, je v okamžiku pryč. Náhle se z něj stává téměř „neřízená střela“.

Při vlastním kousání se soustřeďujeme zejména na kvalitu zákusu; aby zákusy byly energické, silné, plné a klidné až do pouštění. Tedy pilujeme přesně to, co vyžaduje zku-

Darujte

volnost svému pejskovi!

Výcvikové obojky pro psy

- Bezkonkurenční ceny
- Profesionální kvalita
- Vyroba v ČR

www.dogtrace.com

Tel.: 461 310 762, mobil: 731 441 541
E-mail: obchod@dogtrace.com
VNT electronics s.r.o., 56118 Néměčice 23

šební řád. Navíc upevňujeme i bojovnost. Žádné speciální ladění formy před soutěží neprovádíme. Sice jsem to kdysi zkoušel, ale s nevalným úspěchem. Když byl příliš odpotatý, tak zlobil (byl horlivý, což znamenalo více nepřesnosti), a když byl unavený, tak to jeho vystoupení nemělo pro změnu „šťávu“. Oskar má tedy po celý rok tréninkový režim stále stejný.

Jak vypadá běžný den vašeho Oskara? Je psem žijícím jen v kotci a znajícím jen cvičák a přepravní vozík?

Když jsme si přivezli Oskara, tak jsme ho dali do kotce. Měl tam zateplenou boudu s elektrickým vyhříváním, řízeným termostatem. Doma jsme mohli sledovat teplotu v boudě... Byl tam ale jen zhruba dva týdny. Od té doby žije s námi „ve společné domácnosti“ a sdílíme s ním i společné lože. Tráví s námi veškerý volný čas. Bereme ho na procházky, jezdíme s ním na dovolenou atd. Oskar je pro nás člen rodiny. A v přepravním vozíku nikdy nebyl, vozíme ho vzadu v autě.

Oskar nás ráno brzo vzbudí, ale ne proto, že se potřebuje venčit, ale proto, že chce, abych si s ním hrál. I když mu vždy otevřu dveře na zahradu, tak ven nejde a pospíchá nahoru do I. patra a dožaduje se hraní s kolečkem (posilovačem prstů) – holomek jeden. A tak si každý den ráno spolu hrajeme. Teprve potom jde ven. Protože je ale Oskar velmi čistotný, na zahradě se jen vyčůrá. Takže po ranní hygieně ho naložíme do auta a jedeme venčit. Po skončení venčení nechce zase do auta a dožaduje se cvičení poslušnosti. Protože cvičíme s velkým důrazem na pozitivní motivaci, Oskar bere cvičení poslušnosti jen jako další příležitost ke hře.

Jak se toho dožaduje?

Zastaví se tak asi 150 m před autem a prostě nejde – rošťák. Volám ho a ... nic. Stojí tam a stojí. Samozřejmě, že kdybych mu dal klasický povel jako na „place“, tak samozřejmě přijde. Ale nedělám to. Beru to jen jako takový náš rituál a jeho „folklor“. Navíc tato jeho „neposlušnost“, to je pro mě signál, že se Oskarovi cvičení pořád líbí.

Jak často děláte stopy a jak často se věnujete obraně?

Obraně se věnujeme většinou dvakrát týdně. Stopování se věnujeme ve dnech, kdy netrénujeme obranu, tedy většinou pětkrát týdně.

Oskar je jistě mimořádným psem, kterého by mnozí chtěli mít po svém boku. Jaký vlastně je?

Oskar je určitě zcela mimořádný pes, ale přesto si nejsem jistý, jestli by ho opravdu mnozí chtěli, jak říkáte. Oskar je především hodně sebevědomý a dominantní pes s velkou psychickou a fyzickou odolností. Na první pohled se zdá, že na cvičení je to to nejlepší, co by si člověk mohl přát. Jenomže takoví psi se jen velmi neradi podřizují. Spoustu let jsem cvičil dobrmany a myslel jsem si, že výcvik Oskara nemůže být náročnější. Opak byl a je pravdou. Od samého začátku mě „školil“ a „školil“ neustále. Většina psů cvičí, jak se říká, pro radost svého pána, ale Oskar nikoli. Dělá jen to, co ho baví a co on chce. Pokud na něm vyžadují něco, co se mu nechce, tak to buď vůbec neudělá, nebo to splní, ale s velkou neochotou. To by ale potom nemělo význam se věnovat IPu. Musím neustále vymýšlet nové a nové techniky a postupy, abych docílil jeho chuti ke cvičení. Jediné když se mi podaří zvolit

takovou formu tréninku, kterou Oskar považuje za zábavnou, lze dosáhnout splnění cviku při současném ochotném a radostném provedení. Jen kolegyně a kolegové z týmu vědí, co to znamená cvičit Oskara. S ohledem na jeho velkou odolnost navíc nějaké škubání vodítkem či používání ostnátce u Oskara absolutně nefunguje. Proto jsem ostnátč před lety přestal také používat. Nemělo to smysl. Právě proto, že je takový, jaký je, o to víc ho máme rádi a neměnili bychom. Jeho trénink je hodně náročný, a to jak pro mě, tak pro našeho týmového figuranta – Ládu Baťku. O to větší radost máme, když se podaří jeho výkon zlepšit nebo odstranit nějakou chybu nebo nedostatek v provedení.

Před dvěma lety se mu stal velmi nepříjemný úraz na MSBO ve Francii. Málodko věřil v jeho návrat ke sportu. Pamatují se, jak jsme na video sledovali neskutečně likvidační zákroky figurantů. Neměl jste tehdy chuť skončit?

Hrozně rádi bychom s manželkou na MSBO ve Francii zapomněli, ale bohužel se nám to nedaří. Bude to pro nás už asi doživotní trauma. Nikdy nás nenapadlo, že takové zranění se může stát a ještě k tomu nám. Samozřejmě, že jsme byli s manželkou pevně rozhodnutí, že s výcvikem skončíme. Jenomže... Oskara se podařilo vyléčit. Jak se Oskar uzdravoval, bylo na něm vidět, že mu cvičení chybí. Začali jsme ho tedy pomalu zatěžovat a poté jsme začali dělat i obrany. Nakonec, s velkou obavou, jsme se přihlásili na další soutěž.

A projevilo se zranění nějak na Oskarově psychice?

To vůbec ne. Když se podíváte na video z té nešťastné události, tak uvidíte, že i s tak vážným a určitě hodně bolestivým zraněním Oskar pokračoval v boji s figurantem. Vzhledem k tomu, že při obraně má úplně „zatmíno“, tak on snad ani tu bolest nevnímal. Na rozdíl od nás byl neustále v pohodě

a nikdy se na jeho psychice tento zážitek neprojevil. I když... Zdá se mi, že od té doby jsou jeho obrany ještě tvrdší, důraznější a přesvědčivější.

Nemáte někdy i dnes strach, když nastupujete na obranu?

Strach máme od té doby pořád. Někdy větší, někdy o něco menší. Záleží na tom, kdo figuruje. Když jsou na soutěži figuranti, kteří to umějí a Oskara dobře znají, tak naše obavy jsou přece jenom menší. Strach ale máme vždycky. Pro nás nastane úleva vždy až po skončení obrany.

Na MS BO v Roudnici, kde jste se umístili na skvělém 5. místě, jste podali na stopě výkon, který rozhodčí ohodnotil 94 body. Na MČR BO to ale bylo na stopě „jen“ za 83 bodů. Stopy jsou zřejmě tak trochu vaší Achillovou patou. Bylo tomu tak vždy?

Stopy jsou bohužel naší Achillovou patou od samého začátku. A to ještě ne trochu, ale hodně. Těžko se mi o tom hovoří, ale pro Oskara není čuchání „hobby“. Sice dělá stopy s chutí a radostí, ale... I když se jeho práce na stopě neustále zlepšuje, nároky na provedení se také zvyšují, takže jeho pokroky nejsou na první pohled patrné. Protože není rozený stopař, tak je těžké splnit neustále se stupňující požadavky na vypracování stopy, a to především na styl práce – zjednodušeně řečeno „umělecký dojem“. Je „až zbytečně moc“ inteligentní, a tak se mi zatím nedaří přimět ho k tomu, aby lehkou stopu vypracoval pečlivě a s velkým nasazením. On ví, že k vypracování lehké stopy mu stačí pracovat na „půl plynu“. Protože stopy, tak

jako ostatně celý výcvik, děláme s velkým důrazem na pozitivní motivaci, tak je to pro nás velice obtížná situace. Musel bych ho na stopách hodně „mordovat“, a to prostě Oskar vůbec nechal líbit. Proto opět vymyslím různé figle ke zlepšení. Zatím se nám ale na závodech nepodařilo předvést takovou práci, jakou předvádí v tréninku. Ale pořád doufám, že jednou se to přece podaří zlomit a začne se nám na stopách více dařit. Je ale pravdou, že na mistrovstvích světa jsme na stopách vždy podali o dost lepší výkon než na soutěžích u nás.

Jak je to možné? Čím si tuto skutečnost vysvětlujete vy?

Především to souvisí s jiným způsobem kladení stop na těchto mistrovstvích, než je tomu u nás. „Venku“ se stopy kladou kratším krokem, lomy se tzv. uzavírají a ně-

kde se i lomy zdůrazňují, a to ještě kratším krokem než normálně apod. Aby byla možnost udělat „stovkovou“ stopu, musíte mít stopu také „stovkově“ našlápnutou. Možné je, že se i lépe připravíme. Souvisí to mj. i s tím, že všichni soutěžící dopředu vědí, na čem se bude „čuchat“ – na oficiálních stránkách každého mistrovství jsou fotografie terénů. U nás to do poslední chvíle nevíte.

Poslední roky patříte s Oskarem ke stálým „hvězdnému nebe“ naší kynologie. Možná se jednou na tuto dobu bude vzpomínat jako na éru „Macha a Octavia“, stejně jako třeba na legendárního Bada Josefa Suskeho. Co pro vás osobně znamenají tato vítězství?

Trénujeme tak, aby cvičení představovalo především radost a pohodu pro nás i pro Oskara. Radujeme se přitom z každého pokroku ve výcviku. Soutěže chápeme jednak jako příležitost k prověření našich výcvikových schopností a jednak jako příležitost k porovnání těchto schopností s ostatními psůvody. Pokud se nám podaří na soutěži předvést výkon stejný jako v tréninku, jsme spokojeni. Když se nám podaří umístit se „na bedně“ nebo dokonce vyhrát, tak to vnímám jako jakousi odměnu za to úsilí, které výcviku věnujeme my i celý náš tým. Když se nám nezadaří, tak mě to mrzí především s ohledem na tým, ve kterém se s Oskarem připravujeme a který naší přípravě také věnuje spoustu času a úsilí.

Ladislav Mach a Octavius Malidaj jsou dvojice, která je již dnes legendou, dvojice, která umí nejen vyhrávat, ale i si hrát. Hodně štěstí a díky za rozhovor

Stanislava Jansová ■

Foto: archiv L. Macha a H. Touškové

Inzerce

**Přival energie
v krmivech bez alergie**

Hypoalergenní kompletní krmiva pro psy
www.calibra-krmivo.cz